

**MINISTER
ROLNICTWA I ROZWOJU WSI**

Warszawa, 18 października 2021 r.

Znak sprawy: BF.pp.071.106.2021

**Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes Krajowej Izby Rolniczej
sekretariat@krir.pl**

Dotyczy: wniosku Zarząd Lubelskiej Izby Rolniczej o uruchomienie rządowej pomocy dla gospodarstw poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych tj. trąby powietrzne, grad, deszcz nawalny na terenie gminy Kłoczew i gminy Krzywdy w województwie lubelskim.

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z pismem w sprawie stanowiska Zarządu Lubelskiej Izby Rolniczej z dnia 17 sierpnia 2021 r. w sprawie podjęcia działań zmierzających do uruchomienia pomocy gospodarstwom rolnym w województwie lubelskim poszkodowanym w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych – uprzejmie informuję, że w ramach poddziałania 5.2. „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014- 2020) rolnicy, którzy ponieśli straty spowodowane przez, co najmniej jedną z klęsk żywiołowych lub niekorzystne zjawisko atmosferyczne: powódź, deszcz nawalny, suszę, przymrozki wiosenne, ujemne skutki przezimowania, obsunięcie się ziemi, lawinę, grad, huragan, uderzenie pioruna, mogą ubiegać się o pomoc.

Pomoc ma formę refundacji do 80% kosztów kwalifikowalnych operacji. Maksymalna wysokość pomocy dla jednego beneficjenta i na gospodarstwo w okresie realizacji PROW 2014-2020 nie może przekroczyć 300 tys. zł. Pomoc przyznaje się na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikowalnych powyżej 20 tys. zł.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 1 marca 2019 r. *w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu "Inwestycje odtwarzające potencjał produkcji rolnej" w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w odtwarzanie gruntów rolnych i przywracanie potencjału produkcji rolnej zniszczonego w wyniku klęsk żywiołowych, niekorzystnych zjawisk klimatycznych i katastrof” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 - 2020* (Dz. U. poz. 431 oraz 2020 r. poz. 1530), pomoc przyznaje się rolnikowi, jeżeli w roku składania wniosku o przyznanie pomocy lub w co najmniej jednym z dwóch lat poprzedzających rok składania wniosku o przyznanie pomocy w gospodarstwie, którego jest posiadaczem, wystąpiły szkody spowodowane co najmniej przez jedno ze zdarzeń losowych wymienionych w art. 3 ust. 2 pkt 2–6 i 8–11a ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2019 r. poz. 477) i szkody te, oszacowane przez komisję, o której mowa w art. 4 ust. 7 ustawy z dnia 9 maja 2008 r. o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 1505), w danym roku kalendarzowym:

- wynoszą co najmniej 30% średniej rocznej produkcji rolnej w gospodarstwie z trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiła szkoda, albo z trzech lat w okresie pięcioletnim poprzedzającym rok, w którym wystąpiła szkoda, z pominięciem roku o najwyższej i najniższej produkcji w gospodarstwie – w uprawach rolnych, zwierzętach gospodarskich w rozumieniu ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. z 2021 r. poz. 36), lub rybach,
- dotyczą składnika gospodarstwa, którego odtworzenie wymaga poniesienia kosztów wchodzących w zakres kosztów kwalifikowalnych, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 1–6 ww. rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty:

- 1) budowy, przebudowy lub remontu budynków, przy czym w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a - wyłącznie tych budynków, które nie podlegają

obowiązkowemu ubezpieczeniu na podstawie ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. z 2019 r. poz. 2214 oraz z 2020 r. poz. 1180 i 1639), lub budowli, wykorzystywanych wyłącznie do produkcji rolnej oraz do przechowywania, magazynowania, przygotowywania do sprzedaży produktów rolnych (łącznie ze zlokalizowanymi w tych budynkach pomieszczeniami higieniczno-sanitarnymi), wraz z zakupem lub montażem instalacji technicznej, zakupem wyposażenia, kosztami rozbiórki i utylizacji materiałów szkodliwych pochodzących z rozbiórki, pod warunkiem że rozbiórka jest niezbędna do realizacji operacji;

2) zakupu nowych maszyn, urządzeń, tuneli foliowych oraz innego wyposażenia do produkcji rolnej, przechowania, suszenia, magazynowania, przygotowywania produktów rolnych do sprzedaży, w szczególności sprzętu do uprawy, pielęgnacji, ochrony, nawożenia oraz zbioru roślin, lub urządzeń do przygotowania, przechowywania, czyszczenia, sortowania, kalibrowania i konfekcjonowania produktów rolnych, maszyn lub urządzeń do przygotowywania lub składowania pasz, maszyn lub urządzeń do pojenia, zadawania pasz, urządzeń do pozyskiwania lub przechowywania mleka;

3) odtwarzania:

a. plantacji chmielu, sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, w tym koszty zakupu materiału szkółkarskiego przeznaczonego do założenia sadu lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. a,

b. potencjału produkcji rolnej w gospodarstwie przez zakładanie plantacji chmielu, sadów lub plantacji krzewów owocowych, gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat, w tym koszty zakupu materiału szkółkarskiego przeznaczonego do założenia sadu lub plantacji krzewów owocowych gatunków owocujących efektywnie dłużej niż 5 lat - w przypadku określonym w § 2 ust. 1 pkt 4 lit. b - przy czym w przypadku gatunków roślin uprawnych wymienionych w wykazie gatunków roślin, których odmiany podlegają rejestracji oraz których materiał siewny może być wytwarzany, oceniany i kontrolowany, ogłoszonym w obwieszczeniu, o którym mowa w art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz.U. z 2021 r. poz. 129),

kosztem kwalifikowalnym jest zakup materiału siewnego kategorii kwalifikowany roślin sadowniczych lub materiału szkółkarskiego CAC w rozumieniu tej ustawy, zakupionego u podmiotów wpisanych do ewidencji dostawców zgodnie z art. 87 tej ustawy;

- 4) zakupu zwierząt gospodarskich wchodzących w skład stada podstawowego w rozumieniu przepisów o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich;
- 5) zakupu sprzętu komputerowego i oprogramowania oraz zakupu patentów i licencji służących wsparciu prowadzonej działalności rolniczej;
- 6) zakupu, instalacji lub budowy elementów infrastruktury technicznej wpływających bezpośrednio na warunki prowadzenia działalności rolniczej;
- 7) rat zapłaconych z tytułu wykonania umowy leasingu, nieprzekraczające ceny netto nabycia rzeczy, o których mowa w pkt 2, jeżeli przeniesienie własności tych rzeczy na beneficjenta nastąpi w okresie realizacji operacji, lecz nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność końcową;
- 8) ogólne, o których mowa w art. 45 ust. 2 lit. c rozporządzenia nr 1305/2013.

Nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach ww. instrumentu wsparcia został ogłoszony przez Prezesa Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i odbywa się w terminie **od 11 marca 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.**

Wniosek o przyznanie pomocy składa się w Oddziale Regionalnym ARiMR (lub za pośrednictwem biura powiatowego ARiMR), w następujący sposób:

- poprzez skorzystanie z udostępnionych wrzutni/urn, w których możliwe będzie pozostawienie dokumentów, gdyż składanie ich osobiście lub przez upoważnioną osobę, bezpośrednio we właściwym oddziale regionalnym/biurze powiatowym ARiMR zostało ograniczone lub
- w formie dokumentu elektronicznego wysłanego na elektroniczną skrzynkę podawczą za pośrednictwem platformy ePUAP lub
- przesyłką rejestrowaną, nadaną w placówce Poczty Polskiej.

Szczegółowe informacje dotyczące ubiegania się o pomoc w ramach przedmiotowego instrumentu wsparcia a także dokumenty aplikacyjne znajdują się na stronie internetowej ARiMR:

<https://www.arimr.gov.pl/pomoc-unijna/prow-2014-2020/poddzialanie-52-inwestycje-odtworzajace-potencjal-produkcji-rolnej.html>

Jednocześnie zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Dz. U z 2015 r. poz.187 z późn.zm.) producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych, mogą ubiegać się do 12 miesięcy od daty sporządzenia protokołu przez komisję powołaną przez wojewodę, o preferencyjny kredyt na wznowienie produkcji i odtworzenie środków trwałych.

Kredyt obrotowy może zostać przeznaczony na zakup rzeczowych środków do produkcji rolnej (kwalifikowanego materiału siewnego, nawozów mineralnych, środków ochrony roślin, paliwa na cele rolnicze, inwentarza żywego). W przypadku kredytów obrotowych kredytobiorca jest obowiązany udokumentować 50% poniesionych wydatków.

Oprocentowanie kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji oraz kosztów odtworzenia środków trwałych wynosi dla kredytobiorcy 0,5% jeżeli w dniu wystąpienia szkód co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem wieloletnich użytków zielonych, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk: suszy, gradu, deszczu nawalnego, ujemnych skutków przezimowania, przymrozków wiosennych, powodzi, huraganu, pioruna, obsunięcia się ziemi lub lawiny w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich.

Ponadto producenci rolni poszkodowani w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych mogą ubiegać się o:

- 1) udzielenie przez Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, na indywidualny wniosek rolnika, który poniósł szkody spowodowane przez niekorzystne zjawiska atmosferyczne na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz.U. z 2021 r. poz. 266) pomocy w opłaceniu bieżących składek na ubezpieczenie społeczne oraz regulowaniu zaległości z tego tytułu w formie odroczenia terminu płatności składek i rozłożenia ich na dogodne raty, a także umorzenie w całości lub w części bieżących składek;

- 2) zastosowanie przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa na podstawie ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 2243, z późn. zm.) odroczenia i rozłożenia na raty płatności z tytułu umów sprzedaży i dzierżawy nieruchomości Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa oraz ulg w opłatach czynszu, a także umorzenia raty płatności czynszu z tytułu umów dzierżawy, na indywidualny wniosek producenta rolnego, w którego gospodarstwie rolnym lub dziale specjalnym produkcji rolnej powstały szkody;
- 3) udzielenie na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2020 r. poz. 1325, z późn. zm.) przez wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast ulg w podatku rolnym, na indywidualny wniosek producenta rolnego.

Pomoc w spłacie zobowiązań wobec Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, gminy oraz Krajowego Ośrodek Wsparcia Rolnictwa jest udzielana w formie *de minimis*.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że decyzja o ewentualnym uruchomieniu dodatkowej pomocy w związku ze szkodami powstałymi w uprawach rolnych w wyniku tegorocznych niekorzystnych zjawisk atmosferycznych zostanie podjęta po oszacowaniu szkód przez komisje powołane przez wojewodów właściwych ze względu na miejsce wystąpienia szkód.

W wyniku podjętych działań zapewniono w bieżącym roku na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich dodatkowe środki w wysokości 500 mln zł, co oznacza że łącznie na ten cel w bieżącym roku zabezpieczone zostały środki w wysokości 900 mln zł.

Natomiast w projekcie ustawy budżetowej na 2022 r. zaplanowane zostały środki na dopłaty do ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, w wysokości ponad 1,4 mld zł. Zapewnienie powyższych środków powinno umożliwić zawarcie umowy ubezpieczenia z dotacją z budżetu państwa wszystkim zainteresowanym producentom rolnym z wybranym zakładem ubezpieczeń, który oferuje najkorzystniejszy zakres ubezpieczeń, w szczególności z Towarzystwami Ubezpieczeń Wzajemnych których działalność opiera się na zasadzie solidarnej pomocy.

Planowane jest również utworzenie Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych, które zapewni ofertę w zakresie ubezpieczeń upraw rolnych i zwierząt gospodarskich dla każdego zainteresowanego producenta rolnego.

Ponadto w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 planowane jest uruchomienie interwencji w zakresie tworzenia Funduszy Wzajemnościowych. Takie fundusze umożliwią wspólne zabezpieczenie się producentów rolnych przed negatywnymi skutkami zdarzeń losowych w rolnictwie.

Fundusze charakteryzują się swobodą członkostwa, demokracją w zarządzaniu funduszem, a także nie są nastawione na zyski. Forma funduszu ubezpieczeń wzajemnych pozwala na obniżenie kosztów ubezpieczenia w stosunku do ubezpieczeń w zakładach komercyjnych.

Z poważaniem
z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ryszard Bartosik
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/